

Gekrookt riet en ongekookte spaghetti

F. Starik – Door

Uitgeverij Nieuw Amsterdam, Amsterdam, 110 blz.; €19,95

Zeg 'door' en niemand weet of je Fries of Nederlands spreekt. In het eerste geval praat je over een deur, in het tweede geval is het iets met doorheen of doorgaan. Je hoeft geen etymologisch woordenboek op te slaan om te zien dat 'door' en 'deur' dezelfde oorsprong hebben. Lees liever de nieuwste gedichtenbundel van F. Starik (1958) en je hebt meteen alle ins en outs.

'Een deur die ook weer open kan / nadat jij die dicht hebt gedaan, of andersom / van open weer dicht, dat is pas echt een deur, / anders is het gewoon een muur. Toch?' Een typische Starik-strofe, op het eerste gezicht een open deur, maar voor wie minder schouderophalend leest toch meer een kleine filosofie. Zoals Starik vaker te denken geeft, bijvoorbeeld als hij dicht dat wij mensen 'duwen tegen deuren waarop TREKKEN staat geschreven'. Intussen trekken deuren ook aan ons, al was het maar die allerlaatste.

In zeven zorgvuldig opgebouwde afdelingen werkt de bundel langzaam naar dat einde toe. Zijn

F. Starik FOTO ANP/KIPPA RICK NEDERSTIGT

moeder krijgt een klok 'heel groot in letters / en in cijfers dus hoe laat vandaag de dag / de maand, het jaar'. In opdracht van haar schrijft de zoon een kaart aan een onbekend familielid omdat hij doodgaat: 'eens is het uit. / Dag oom.' Einde gedicht. Er zijn maar weinig dichters die de dingen van leven en dood zo genadeloos en tegelijk vol mededogen kunnen treffen. Starik, van 2010–2012 stadsdichter van Amsterdam, maakt in de hoofdstad

deel uit van de zogeheten Poule des Doods. Het zijn de 'dichters van dienst', die het als hun taak zien om in woorden stil te staan bij hen die naamloos overleden. Al treft de stemhebbende hetzelfde lot. Iedereen is 'de droge plek die even achterblijft / wanneer een auto in de regen wegrijdt van zijn plaats'.

Ooit tijdens een voorstelling zag de dichter een Duitse danseres die uit een pak spaghetti één voor één de stengels nam, en bij iedere harde dunne staak uitriep: 'Dies ist meine. Dies sind alle meine.' Starik brengt het subtiel en veelzeggend in verband met het leven van meneer Van Bokhoven, 'de man die niemand meer was, / niets bezat. Gekrookt riet. // Stengel na stengel identiek, / ongekookt'.

Wie mocht denken met 'Door' een zwaarmoedige bundel binnen de deur te halen vergist zich. Starik kent de losse toon en de lichte toets van de humor. Een verademing is zijn lange en speelse 'Verantwoording', die een mooi inzicht geeft in de achtergronden van de gedichten en de werkwijze van een dichter. Daarnaast ademt alles in de bundel: 'we moeten door'. Ook voor hem een opgave, maar bepaald geen straf.

EPIE DAM